

Z A P I S N I K
sa sedme sjednice Radne grupe za izgrađivanje povjerenja u izborni proces
održane 12. avgusta 2013. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 15 minuta.

Predsjedavali su mr Milutin Simović i Srđan Milić, kopredsjednici Radne grupe.

Sjednici su prisustvovali članovi Radne grupe: doc.dr Miodrag Vuković, dr Predrag Sekulić, doc.dr Branka Bošnjak, Ljerka Dragičević, Neven Gošović, Azra Jasavić, Milutin Đukanović, Goran Danilović, Rifat Rastoder i Suljo Mustafić.

Sjednici su, po pozivu, prisustvovali predstavnici nevladinog sektora i to: Aleksandar Mašković, predstavnik Mreže za afirmaciju nevladinog sektora, i Vladimir Dedović, predstavnik Centra za monitoring i istraživanje.

Sjednica je bila otvorena za javnost.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je konstatovao da na tekst zapisnika sa 6. sjednice Radne grupe nije bilo primjedbi i predložio da se isti i usvoje. Članovi Radne grupe su jednoglasno usvojili zapisnik sa 6. sjednice. Podsjetio je da su u Nacrtu zakona o jedinstvenom biračkom spisku ostale određene dileme, koje je potrebno dodatno razjasniti.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED

1. ZAKON O REGISTRIMA PREBIVALIŠTA I BORAVIŠTA - DILEME, SUGESTIJE I MOGUĆE PREPORUKE;

Tačka dnevnog reda: Zakon o registrama prebivališta i boravišta-dileme, sugestije i moguće preporuke

Doc.dr Miodrag Vuković, kao član podgrupe koja radi na ovom zakonu, upoznao je Radnu grupu sa predlozima i sugestijama koji su dostavljeni, i naglasio da se radi o predlozima poslanika Demokratskog fronta, poslanika Rifata Rastodera, i poslanice Ljerke Dragičević. Predložio je da se na ovoj sjednici razmotre dostavljeni predlozi, odnosno da predlagači bliže pojasne predložena rješenja, a da na narednoj sjednici koja će biti posvećena ovom zakonu, on i poslanica Azra Jasavić pripreme prečišćeni tekst zakona.

Milutin Đukanović je obrazložio predloženo rješenje za izmjenu Zakona o registrama prebivališta i boravišta, koje su predložili članovi Radne grupe iz

Demokratskog fronta. Ukazao je na zakonsku obavezu vođenja određenih registara koji se direktno odnose na prebivalište, kao i na kvalitet i način vođenja tih registara, i s tim u vezi podsjetio na nedavnu posjetu članova Radne grupe Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Rifat Ratoder je obrazlažući svoja rješenja, za moguću izmjenu Zakona o registrima prebivališta i boravišta, naglasio da se radi o sugestijama koje mogu da ukažu u kom pravcu treba mijenjati važeća zakonska rješenja. Mišljenja je da treba doći do adekvatnog rješenja koje će doprinijeti sprječavanju zloupotreba, kada je u pitanju prebivalište. Predložio je, kao moguće rješenje, utvrđivanje tačnih i preciznih podataka u ovoj oblasti. Naglasio je, da bi rasprava bila efektivnija da je na dnevnom redu bio Nacrt zakona, a ne rasprava o pojedinačnim predlozima i sugestijama.

Ljerka Dragičević je obrazlažući svoj predlog ukazala na potrebu prijave boravišta, kako turista koji borave u Crnoj Gori, tako i članova porodice koji dolaze u posjetu rodbini u Crnoj Gori.

Vladimir Dedović, predstavnik Centra za monitoring i istraživanje predložio je da se izvrši odgovarajuća provjera prebivališta na terenu, i shodno tom predlogu podsjetio na istovjetno rješenje koje se već primjenjuje u Hrvatskoj. Osvrnuo se i na Nacrt zakona o jedinstvenom biračkom spisku, i smatra da bi bio adekvatni naziv Zakon o centralnom biračkom spisku.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je ukazao na potrebu da se Skupštini uputi preporuka za izmjenu člana 45 Ustava Crne Gore, uz podsjećanje da rezidencijalni uslov, kao uslov za ostvarivanje biračkog prava nije u skladu sa evropskog zakonodavnom praksom u oblasti izbornog procesa, i da već postoje preporuke sa relevantnih adresa za izmjenama u tom pravcu. Naglasio je da će uputiti niz pitanja Zavodu za statistiku Crne Gore – Monstat, kako bi na osnovu dostavljenih odgovora imali jasniju sliku u ovoj oblasti. Ukazao je i na rješenja koja sadrži Zakon o prebivalištima Republike Hrvatske, značaju ovog zakona na sprječavanju fiktivnih birača, i rezultatima koji su ostvareni sprovođenjem terenske kontrole prebivališta. Kopredsjednik Milić je kao poseban problem Zakona o registrima prebivališta i boravišta akcentovao podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona, što je po njegovom mišljenju izvor problema ovog zakona, i smatra da Skupština treba da vrši nadzor nad primjenom podzakonskih akata

Smatra da je važno da se Skupštini uputi preporuka o donošenju sporazuma o višestrukome državljanstvu, i kao primjer naveo Bosnu i Hercegovinu i Švedsku koje su na kvalitetan način uredile ovo pitanje. Naglasio je da će Ministarstvu unutrašnjih poslova uputiti više pitanja iz oblasti koju uređuje Zakon o registrima prebivališta i boravišta.

Suljio Mustafić je ukazao na važnost da građani imaju puno povjerenje u izborni proces, da neće biti manipulacije njihovim glasom, i da niko ne može glasati u nečije ime. Iskazao je protivljenje predlogu poslanika Demokratskog fronta da državljani Crne Gore koji žive u inostranstvu moraju dva puta u toku jedne godine dolaziti u Crnu Goru kako bi dokazali svoje prebivalište. Smatra da takvo rješenje nije pravično u odnosu na ta lica, i ne doprinosi izbornom procesu. Nastale bi, kako je pojasnio, dodatne obaveze za ta lica, kao i potencijalni problemi u zemljama gdje su nastanjeni.

Goran Danilović je pojasnio da se crnogorsko državljanstvo teško stiče, a samim tim i lako gubi. Ukazao je na činjenicu da je Ustav Crne Gore trebalo prilagođavati

državi a ne državu Ustavu. Uz podsjećanje na rezidencijalni uslov za glasanje, kao ustavnu kategoriju, Danilović je naglasio da svi koji žive u inostranstvu, a državljani su Crne Gore, moraju dokazati prebivalište u Crnoj Gori nezavisno od svoje nacionalne pripadnosti. U protivnom, svaki pojedinac koji ima državljanstvo a zloupotrebljava prebivalište, krši Ustav i zakone Crne Gore ako glasa na izborima.

Mr Milutin Simović je podsjetio na urađeno kada je u pitanju Zakon o biračkim spiskovima. Raspravu koja se vodi u odnosu na Zakon o registrima prebivališta i boravišta okarakterisao je kao suviše široku, i da se otišlo daleko od postavljene teme. Kao takve je naveo diskusije o promjeni Ustava, kao i teme koje su otvorene povodom crnogorskog državljanstva.

Dr Predrag Sekulić je iskazao protivljenje raspravama na političke teme i političkim govorima, i pozvao da se raspravlja o pravnim dilemama i rješenjima. Takođe, protiv je i prebrojavanju po nacionalnoj osnovi.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je pozvao da se radi u skladu sa ranije postignutim dogovorima, u protivnom predložiće da se sjednice zatvore za javnost.

Milutin Đukanović je zatražio od kopredsjednika da se rad na sjednici upristoji, da nema vrijeđanja, u protivnom će članovi Radne grupe iz Demokratskog fronta napustiti Radnu grupu.

Mr Milutin Simović je naglasio da svi moraju doprinijeti dobroj atmosferi, i podsjetio na jasne zadatke i rokove koji su postavljeni Radnoj grupi.

Neven Gošović je naglasio da evidencija prebivališta i boravišta mora odgovarati stvarnom stanju. Mišljenja je da Zakon o registrima prebivališta i boravišta treba mijenjati počev od pojmovnika, odnosno značenja izraza koji se u zakonu koriste, i naveo karakteristične primjere. Ukazao je na potrebu da zakon treba mijenjati u dijelu postupka prijave prebivališta i boravišta, koji treba dodatno razraditi, sve u cilju zaštite građana od postupanja nadležnih organa u tom postupku. Istakao je i nedostatak ovog zakona jer se njime ne uređuju suštinska pitanja kao što su prijava i odjava prebivališta i boravišta, status maloljetnih lica itd.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je konstatovao da Zakon o registrima prebivališta i boravišta treba da obezbijedi postojanje kvalitetnih registara, odnosno da obezbijedi ostvarivanje prava. Predložio je da se do srijede 14. avgusta dostave predlozi za izmjenu i dopunu Zakona o registrima prebivališta i boravišta, kako bi podgrupa mogla da pripremi Nacrt zakona, a da stručna služba pripremi uporednu analizu Zakona o prebivalištu Republike Hrvatske u odnosu na Zakon o registrima prebivališta i boravišta koji se primjenjuje u Crnoj Gori.

Kako za raspravu više nije bilo zainteresovanih članova Radne grupe, kopredsjednik Srđan Milić je zaključio sjednicu.

Sjednica je završena u 12 sati i 40 minuta.

SEKRETAR RADNE GRUPE

Vlatko Šćepanović

KOPREDSJEDNICI RADNE GRUPE

Srđan Milić

mr Milutin Simović